

België - Belgique
PB
8000 Brugge
BC 30003

januari februari maart 1/2012

Radeis

Rode Adviezen, Denkpistes en Eisen van/voor Senioren

Actief ouder worden ...

In 2012 wil Europa speciaal aandacht hebben voor het actief ouder worden. En voor het solidair samenleven van jong en oud.

Wie de nieuwsberichten een beetje volgt, heeft de indruk dat dit inderdaad hét probleem van het ogenblik is. Pensioenen zijn met moeite nog betaalbaar. We moeten met zijn allen dringend langer werken. En een aantal jongeren komt in opstand. Ze vinden dat zij het gelag moeten betalen. En dat terwijl ze het idee hebben dat het pensioen al lang afgeschaft zal zijn op het ogenblik dat zij zelf de leeftijd hebben om er een te krijgen.

Maar we mogen ons geen zand in de ogen laten strooien. Het gaat helemaal niet over 'jong en oud'. Waar het wél over gaat is een oneerlijke verdeling van de lasten. De 1000 meest winstgevende vennootschappen in ons land maken samen per jaar 57 miljard winst. En daar betalen ze dan samen 3,3 miljard euro belastingen op. Dat is maar een goeie 5 %. Mag het iets meer zijn?

En waar het ook over gaat is de manier waarop proble-

men geregeld worden. De inspanning die werkgevers moeten doen om 50-plussers een job aan te bieden moet even groot zijn als de inspanning die van 50-plussers gevraagd wordt om een job te zoeken. Of kan je verlangen dat 50-plussers gemotiveerd werk zoeken, wanneer werkgevers het vertikken om hen aan te nemen?

En de manier waarop langer werken doorgedruwd wordt is zelfs ronduit dom. In Scandinavië slaagt men erin mensen langer aan het werk te houden omdat men soepel is met mogelijkheden van tijdskrediet en landingsbanen. Bij ons is de afbraak van die mogelijkheden ingezet. Wie hoopt op een loopbaan waar werk en gezin nog combineerbaar zijn, is er aan voor de moeite. Jong zijn mag nog, maar veel leef-tijd mag je niet verlangen.

En de sandwich-generatie? Nee, aan oma en opa moet je niet meer vragen om op de kleinkinderen te passen. Ofwel zijn ze aan het solliciteren, ofwel zijn ze nog fulltime aan de slag. En ook als mantelzorger voor hun eigen hoogbejaarde ouders kan je oma en opa ook niet inschakelen.

colofon

Jaargang 7 • Nummer 1 • januari-februari-maart 2012 • verschijnt driemaandelijks • Afgiftekantoor 8000 Brugge
Erkenningsnummer P608427 • BC 30003 • ABVV-Senioren • Hoogstraat 42 - 1000 Brussel • v.u. Caroline Copers
Voor vragen, opmerkingen, adreswijzigingen: 02 28 90 181 of kcriel@vlaams.abvv.be

ABVV-partner in vrije tijd

Edito

2012 is een belangrijk jaar. Hoe gaan we in dit land om met de economische crisis? Hoe gaan we om met de discussies rond langer werken enerzijds en perspectieven bieden aan jongeren anderzijds?

Kunnen we vandaag het Europese model van blinde besparingen ombuigen tot een sociaal model waar in mensen geïnvesteerd wordt? In plaats van binnen de EU steeds meer georganiseerde verarming van burgers en landen toe te laten?

Het is ook het jaar van gemeenteraadsverkiezingen! De peilingen worden ons naar het hoofd gesmeten, er zijn blijkbaar verschillende 'Titanen' die met elkaar de strijd zullen aangaan. Wij kijken vooral uit naar senior-vriendelijke politici eerder dan naar grote ego's. En we weten ook graag jullie mening, zoals je kan lezen in deze editie van Radeis.

Als ABVV-senioren laten we dan ook luid onze stem horen en wegen we mee op het beleid. Ook dit jaar.

Caroline Copers

Zoek de vout...

Het land is in crisis. We krijgen de financiële eindjes niet meer aan mekaar geknoopt. Voor 2012 wordt het tekort ondertussen geraamd op meer dan 13 miljard euro. In frank kan je het gemakkelijker onthouden: 500 miljard frank. Een optimistische schatting weliswaar, maar kom, alleen een kniesoor zal er een punt van maken als er nog een miljard bij komt.

Vraag is: Hoe los je dat op? Vroeger was er een liedje dat begon met de tekst "Wie zal dat betalen, wie heeft zoveel geld ...?". Helaas, de tekst is niet meer bij iedereen gekend. Sommige mensen uit de jongere generaties - zoals onze kwieke minister van pensioenen - kennen alleen nog het eerste stuk "Wie zal dat betalen?". Zonder zich af te vragen: "Wie heeft zoveel geld."

Hetgeen voorgesteld wordt aan oplossingen is er dan ook naar. We zetten gewoon enkele cijfers op een rijtje

- **Besparingen op werklozen door versnelde afbouw van hun uitkering:**
131 miljoen
- **Besparingen op jonge werklozen door beperkte wachtuitkeringen:**
131 miljoen
- **Besparing op enveloppe voor welvaartsaanpassingen werklozen en gepensioneerden:**
200 miljoen
- **Speciale belasting van de banken:**
100 miljoen

Quizvraag:

Hoeveel belastingen betaalt Arcelor - Mittal

- a) meer dan 250 miljoen euro
- b) minder dan 1 miljoen euro
- c) ongeveer 100 miljoen euro

Juste antwoord: b) Arcelor - Mittal betaalt weigeld 496 miljoen belastingen

We denken dat het op die manier niet de sterkste schouders zijn, die de zwaarste lasten dragen. Een ander schoon Vlaams gezegde stelt: "Potje breekt, potje betaalt". En de pottenbrekers dat zijn wel degelijk de banken. Maar uitgerekend zij betalen minder dan de jonge schoolverlater. Minder dan de hopeloos naar werk zoekende veertiger. Minder dan de gepensioneerde die probeert rond te komen met een inkomen dat op de grens van de armoede balanceert.

Stappenplan: Hoe word je als bankier stinkend rijk

Stap 1

Je verleent zoveel mogelijk hypotheekleningen. Dat doe je ook aan mensen van wie je weet dat ze het toch niet zullen kunnen terugbetalen. Want als ze niet kunnen terugbetalen, dan neem je gewoon hun huis af en je verkoopt het met winst. Je mag hierbij rustig naar 60 % (zestig) van de leningen gaan waarvan je weet dat ze problematisch zijn. Zo'n lening noem je 'rommelkrediet'.

Stap 2

Je verkoopt je rommelkredieten met een kleine winstmarge onder de vorm van 'effecten' aan een andere bank. De winst steek je meteen op zak onder de vorm van dividenden en bonussen. En de rest van het geld leen je opnieuw uit. Ook aan mensen van wie je weet dat ze het toch niet zullen kunnen terugbetalen. Daarna verkoop je de nieuwe rommelkredieten opnieuw met een kleine winstmarge, ... Je blijft dit scenario steeds maar herhalen. Je let er vooral op om de winst onder de vorm van dividenden en bonussen telkens onmiddellijk op zak te steken.

Stap 3

Als op een bepaald moment veel mensen met een hypotheeklening deze niet meer kunnen afbetalen, en je hebt als bank veel rommelkredieten, dan kom je hopeloos in de problemen. Want als je al die mensen hun huis moet afnemen en verkopen, dan zakt de prijs van de huizen zodanig dat je dik verlies doet. Maar laat dat de pret niet drukken. Als je een gereputeerde bank bent, dan ben je wellicht ook veel te groot om zelfs maar te mogen failliet gaan. Dus: de overheid zal graag bijspringen, en je bent 'gered'.

Stap 4

De overheid die heel diep moest gaan om je bank te redden zit nu zelf in de problemen. Het zou een schoon

gebaar zijn om die overheid op uw beurt te helpen. Dat doe je zo: als bank kan je aan 0,6 % geld lenen bij de Europese Centrale bank. Op die manier leen je enkele miljarden euro. Dat geld leen je dan verder uit aan een vriendentarief van pakweg 4 % aan de noodlijdende overheid. Je kan nu opnieuw dividenden uitkeren. En de bonussen vervang je door superbonussen.

Stap 5

Samen met de speculanten en de ratingbureau's moet je vaststellen hoe erg het wel gesteld is met de noodlijdende overheid. Door al die interesten die ze moeten betalen staan er zo slecht voor dat ze met moeite nog voldoende geld over hebben om de pensioenen en andere noodzakelijke uitgaven te betalen. En de mensen doen dan nog moeilijk ook, als je vraagt om langer te werken. Je kan dus met recht en reden gaan twijfelen aan de kredietwaardigheid van die overheid. Welke nuchtere mens is nog bereid om goedkoop geld te lenen aan die armoedzaaiers? In uw grootmoedigheid als bank ben je natuurlijk bereid om die nobele taak op u te nemen: je leent opnieuw geld aan de overheid. Maar die lage kredietwaardigheid heeft natuurlijk wel zijn prijs. Daarom leen je geld aan vijf, zes, zeven procent ...

Stap 6

Het slechtst denkbare scenario bestaat erin dat alle problemen opgelost worden.

Want dan verlies je als bank de mogelijkheid om verder zo'n winsten te kunnen maken. Je kijkt dus uit om de bestaande toestand zo te houden ...

Test: Leef jij in een senior-vriendelijke gemeente?

De gemeenteraadsverkiezingen komen eraan. Voor senioren zijn die heel belangrijk: de gemeente kan immers heel wat doen om het leven van haar senioren aangenaam, rijk, zinvol, veilig, ... te maken.

Is dat zo in uw gemeente? Je kan het achterhalen aan de hand van onze seniorvriendelijkheidstest. Neem alvast een schrijfstok en omcirkel de juiste antwoorden.

1. Seniorenloket en info

In onze gemeente bestaat een seniorenloket. Je kan er terecht voor alle informatie die met senioren te maken heeft: huisvesting, inspraak, vrije tijd, overlijden, vervoer, diensten, premies en tegemoetkomingen, ... Meer zelfs: je kan er een vriendelijk personeelslid vinden dat moeite doet om de informatie zo begrijpelijk mogelijk te maken. En daarenboven krijgen alle gepensioneerden ook een "seniorengids" met alle mogelijke adressen van diensten waar ze beroep op kunnen doen

Antwoord:

- a) Natuurlijk bestaat dat bij ons.
- b) Ja, dat bestaat bij ons wel maar het werkt niet goed
- c) Oei, ik wist niet dat er gemeenten zijn waar ze zoiets hebben.

2. Behoeftenonderzoek

In onze gemeente willen ze serieus werk leveren. Ze willen niet zomaar in het wilde weg allerlei leuke dingen voor senioren realiseren. Daarom doen ze dat aan de hand van een grondig onderzoek. Ze zijn dan ook bij een paar honderd senioren langs geweest met een uitgebreide vragenlijst, zodanig dat ze precies weten welke de grootste behoeften, noden en bekommernissen zijn van alle 60-plussers in de gemeente: voelen de mensen zich veilig? is er genoeg mogelijkheid om con-

tacten te leggen? zijn de mensen goed geïnformeerd? zijn er verschillen tussen de deelgemeenten? ...

Antwoord:

- a) Ja, bij ons weten ze precies waar ze in de toekomst moeten aan werken.
- b) Ze deden het nog niet maar ze hebben alvast gepland om het in de nabije toekomst te doen.
- c) Ik zou 't begot niet weten.

3. Beleidsplan

Een gemeente die zich respecteert - en die zijn senioren respecteert - werkt met een beleidsplan rond senioren. Daarin staat precies en gedetailleerd uiteengelegd wat de gemeente en het OCMW zoal wenst te realiseren op dat punt. En natuurlijk gaat het niet over loze beloften: de gemeente zorgt dat haar plannen ook begrijpelijk en bekend zijn, zodat elke bewuste senior (zoiets als een lezer van Radeis) precies weet waar hij de gemeentebestuurders mag op afrekenen bij de volgende verkiezingen.

Antwoord:

- a) Het zou er nog aan mankeren. 't Is toch maar de logica zelf.
- b) Ze hebben bij ons inderdaad een plan. En er staan zelfs heel wijze dingen in. Maar in de praktijk maakt het weinig verschil uit.
- c) Amai, maken ze voor senioren nu ook al een beleidsplan? Dat moet ik aan de burgemeester vertellen.

4. Seniorenadviesraad

Een gemeente zonder seniorenadviesraad is als een meikever zonder voelsprieten. En dus bedoelen we een echte adviesraad. Dat betekent dat de gemeente aan die raad regelmatig advies vraagt. Niet zomaar,

natuurlijk, want achteraf wordt er ook rekening mee gehouden. En is dat niet het geval, dan leggen ze aan de seniorenadviesraad uit waarom ze hun advies niet gevolgd hebben.

Antwoord:

- a) Ja, bij ons worden senioren au sérieux genomen. De gemeente vraagt advies en houdt er rekening mee.
- b) Wij hebben natuurlijk ook een adviesraad. Maar eigenlijk is het een veredeld feestcomité dat jaarlijks een koffietafel voor de eenzamen en een petanque-competitie organiseert.
- c) Die gemeenteraad bij ons is zo ongelooflijk knap, dat een adviesraad echt overbodig is.

5. Onderhoudsplicht

We hebben het er al uitgebreid over gehad: de onderhoudsplicht is een onding dat afgeschaft moet worden. We beperken ons hier tot één reden, omdat die al voldoende gewicht heeft: het is vernederend voor een bejaarde om de laatste levensjaren als bedelaar te moeten leven. In een seniorvriendelijke gemeente is de onderhoudsplicht dan ook afgeschaft.

Antwoord:

- a) Ja, ik woon in één van de 17 gemeenten in Vlaanderen waar ze die plicht al afgeschaft hebben.
- b) In onze gemeente zouden ze wel willen, maar de katholieken en de liberalen houden het tegen.
- c) In onze gemeente houden ze geen rekening met de wensen van de oude mensen.

6. Rust- en verzorgingstehuizen

Velen kijken er naar uit om jaarlijks enkele weken in een comfortabel hotel te kunnen verblijven. Maar weinigen kijken uit naar het verblijf in een rust- en verzorgingstehuis. Het goede RVT moet dan ook een

groter hotelgehalte hebben:

- geen “kamers” maar studio’s met in de leefruimte een kookhoek en genoeg plaats om comfortabel bezoek te ontvangen en verder een badkamer, slaapkamer en terras, ...
- geen “refter” maar een restaurant met zelfservice-faciliteiten
- geen ontspanningszaal waar we samen liedjes zingen en koffie drinken, maar een café met een breed assortiment dranken aan democratische prijzen
- Ook voor de poes, de schoothond of de kanarie is er plaats. En verder natuurlijk de superette, het kapsalon, de fitness-zaal en de computers met internet-aansluiting.

Antwoord:

- a) Ja, in onze gemeente is dat normaal: er heeft dan ook niemand problemen met de opname in een rusthuis.
- b) De rusthuizen zijn bij ons nog zeker geen hotels, maar de mensen die er wonen zijn toch tevreden over hun opvang.
- c) Ik heb onlangs nog een rusthuis in de gemeente bezocht. Het is logisch dat mensen daar niet willen leven.

7. Mobiliteit

Vooreerst wordt ervoor gezorgd dat je als senior nog vlot de straat op kunt. De straten zijn goed begaanbaar, de verkeerssituaties zijn overzichtelijk, straten en pleinen zijn 's avonds voldoende verlicht, ... Ben je minder mobiel, dan wordt daar een mouw aan gepast:

- Sommige gemeenten hebben een mindermobiliteitscentrale waar ouderen vlot en goedkoop beroep kunnen op doen.
- Andere gemeenten werken met 'taxibonnen' die toelaten om aan de helft van de prijs een taxi te gebruiken.

Antwoord:

- a) In onze gemeente zijn er de nodige diensten waardoor minder mobiele senioren toch nog overal geraken waar ze naartoe willen.
- b) Er zou op dit punt in onze gemeente nog veel kunnen gebeuren.
- c) Voor minder mobiele stellen zich bij ons zo veel problemen dat veel van die mensen met moeite nog 2 keer per week de deur uit komen.

8. Tijdsbesteding

In de seniorvriendelijke gemeente heeft een senior tijd te kort, omdat er allerlei mogelijkheden zijn om zich zinvol bezig te houden en mensen te ontmoeten:

- Er zijn overdag doorlopend allerlei aangepaste cursussen te volgen: van Spaans voor toeristen tot PC voor beginners ...
- Er zijn ontmoetingsplaatsen voorzien zoals dienstencentra, waar ervaringen kunnen uitgewisseld worden, waar men deskundigen kan ontmoeten, waar men een vrijwilligersfunctie kan uitoefenen, ...
- Ben je niet mobiel, dan komt de bib aan huis
- Socio-culturele verenigingen worden zodanig gesteund dat ze een breed assortiment activiteiten kunnen aanbieden.
- Met cultuurcheques, plus3-pas of andere systemen, wordt het mogelijk om met een gering pensioen toch heel wat te beleven.

Antwoord:

- a) Ja, cultuur, vrijetijdsbesteding en ontmoeting zijn in onze gemeente 'bereikbaar' in alle betekenissen: qua tijdstip, qua plaats, qua prijzen, qua inhoud, ...
- b) Er bestaat wel wat, maar met een gemeentebestuur dat senioren belangrijk acht zou er nog veel meer kunnen gebeuren.
- c) Buiten de gepensioneerdenvond van de parochie valt er bij ons eigenlijk weinig te beleven.

9. Thuiszorg

Als de gezondheid de mogelijkheid om alles zelf te beredderen verzwakt, dan is thuiszorg heel belangrijk. De gemeente werkt op dat vlak aanvullend door de bestaande diensten afdoende bekend te maken en

eventueel zelf te voorzien.

We denken onder meer aan:

- Gezinshulp: hieronder valt poetshulp, was en strijk, boodschappen, kleine naaiwerken, maaltijden klaarmaken, ..
- Een klusjesdienst en de dienst 'warme maaltijden aan huis'.
- Een uitleendienst van medisch materiaal waaronder een personenalarmtoestel, enz. ...
- Een oppasdienst die hulp biedt aan zorgbehoevenden waar de mantelzorg moet ondersteund of aangevuld worden.
- Slimme gemeenten werken ook met een gemeentelijke dienstencheque-onderneming. Hiermee slaan ze drie vliegen in één klap: ze creëren tewerkstelling, ze kunnen de tekorten op de aanbodzijde van diensten aanzuiveren, en met de winst kunnen extra diensten georganiseerd worden aan democratische prijzen.

Antwoord:

- a) Bij ons bestaat er nog veel meer. Bijvoorbeeld uitgebreide ondersteuning van mantelzorgers
- b) Er bestaat wel wat bij ons maar zo uitgebreid en degelijk is dat nu ook weer niet.
- c) Hulp is bij ons een probleem: te weinig mensen te weinig diensten en te hoge prijzen.

10. Zelfstandig wonen

- De gemeente heeft aangepaste woningen voor mensen met een klein pensioen en een hoge huishuur.
- De gemeente komt gratis bij alle 70plussers nakijken of hun woning risico's inhoudt inzake veiligheid. In veel gevallen kunnen kleine ingrepen volstaan, zoals het plaatsen van een handgreep of een veiligheidsslot. Daarvoor hebben de seniorvriendelijke gemeenten dan ook een eigen klusjesdienst
- Anderen kunnen beroep doen op een 'aanpassingspremie'. Maar de gemeente werkt ook preventief: kandidaat bouwers worden gestimuleerd om een 'levensloopbestendige' woning te bouwen.
- En voor wie het niet meer aankan is er een breed gamma van 'begeleid wonen': gaande van centra voor kortverblijf tot serviceflats, aanleunwoningen, en allerlei formules die een rusthuis zolang mogelijk overbodig maken.

Antwoord:

- a) Ik woon in een creatieve gemeente waar men zelfstandig wonen goed ondersteunt.
- b) Er kan bij ons nog veel gebeuren om het zelfstandig wonen te ondersteunen.
- c) Bij ons weten ze nog niet dat je soms met heel simpele ingrepen de opname in een rusthuis kunt uitstellen.

Benieuwd naar de resultaten van deze test?
Kijk snel op de volgende pagina!

2012: HET JAAR VAN HET ACTIEF OUDER WORDEN

De resultaten

Tel al uw punten samen. Geef hierbij voor elke a) vijf punten.
Voor elke b) geef je 3 punten en voor elke c) geef je 1 punt.

Van 0 tot 10 punten

Probeer te verhuizen. Op die manier moeten oud worden is ook niet plezant.

Van 11 tot 29 punten

Oeioei, dat is daar maar zwakskes bij jullie.
Zijn daar echt geen betere mensen te vinden om de gemeente te besturen?

Van 30 tot 42 punten

Ja, dat begint er op te trekken.
Je had het slechter kunnen treffen.

Van 43 tot 50 punten

Fantastisch. Je woont in een seniorvriendelijke gemeente. Geef deze Radeis door aan een van de mandatarissen: dan weten die mensen ook dat ze goed bezig zijn.

*Wie zich niet ergert
maar zich verwondert,
wordt geen 80 maar 100*

ABVV-partner in vrije tijd